

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om hunde.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4603, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 1029).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Hjortnæs: Udvalget har holdt et møde efter anden behandling og haft samråd med den højtærede justitsminister. Under dette samråd drøftede man med ministeren spørgsmålet om at give nærmere forskrifter for indretningen af hundehuse og hundegårde. Justitsministeren oplyste, at der med hjemmel i dyreværnsloven kan udstedes administrative forskrifter af denne art, og at justitsministeren, såfremt det viser sig hensigtsmæssigt, vil være villig til at udfærdige sådanne forskrifter.

Derefter kan jeg på hele udvalgets vegne anbefale at stemme for lovforslaget i den form, hvori det foreligger efter anden behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 134 stemmer mod 4.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive stillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om værn for dyr.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4619, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 1029).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sættes først til forhandling.

Hjortnæs: Et flertal, bestående af de socialdemokratiske medlemmer af udvalget samt af de ærede medlemmer fru Else-Merete Ross, hr. Skræppenborg-Nielsen og frk. Helga Pedersen, har stillet dette ændringsforslag, og justitsministeren har været enig heri. Ændringsforslaget går ud på at indskrænke justitsministerens dispensationsbeføjelse til kun at gælde bestemmelsen i § 6, stk. 2, 1. punktum, idet man har fundet det rigtigst, at der ikke kan dispenseres fra forbuddet mod fremvisning af dyr i omrejsende menagerier. Et mindretal vil ikke kunne stemme for flertallets ændringsforslag.

På flertallets vegne anbefaler jeg at stemme for det af flertallet stillede ændringsforslag og derefter for lovforslagets endelige vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Ændringsforslaget

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sættes derefter til forhandling.

Vagn Bro: Når det høje ting skal stemme om dette lovforslag, vil jeg i overensstemmelse med mindretallets stilling anbefale, at man stemmer imod.

Vi har i dette land en tilbøjelighed til at gå fra den ene yderlighed til den anden, og det gør man efter min mening, hvis man vedtager dette lovforslag, hvorefter man bortset fra danske husdyr forbyder dressur og forevisning i danske cirkus af såkaldte vilde dyr. Til disse henregner man også dyr, der i andre, og jeg tør måske tilføje større lande er husdyr: kameler, elefanter æsler o. lign. Det veterinære sundhedsråd anser ikke dressur under forsvarlige forhold af sådanne dyr for dyrplageri. Jeg vil tillade mig at sige, at jeg regner mig — og jeg tror, mine partifæller gør det samme — for at være lige så dyrevenlig som den højtærede justitsminister og andre medlemmer af det høje ting, og jeg overværede forleden i den danske radio — det har jeg for resten gjort 2 gange — en forestilling i et af de få omrejsende danske cirkus, Cirkus Moreno. Her så man ørkenens skib på en såre hyggelig måde sejle frem i

[Vagn Bro.]

manegen, og her så man velfodrede bjørne køre på cykel, ja, endog på motorcykel, uden særlige sikkerhedsforanstaltninger, og jeg havde et levende indtryk af, at disse dyr befandt sig mindst lige så godt i manegen som de mennesker, der sad udenfor og så på det. Mig forekommer det ganske mærkeligt, at de danske husdyr, f. eks. hesten, har man derimod mindre interesse for; når man ser den på bagbenene marchere baglæns, tror jeg i og for sig ikke at det er nogen fornøjelse for hesten, men det er, ligesom man har mindre interesse for disse dyr.

Jeg kunne også nævne de meget farlige luftnumre og de ofte makabre shows med biler og motorcykler; vel ved jeg, at den højtærede justitsminister undersøger disse voldsomme shows, men indtil dato har man ladet dem passere.

Jeg er også bange for, at man, når man nu vedtager dette lovforslag, afskaffer en form for folkelig fornøjelse, ikke mindst for de talstærke kredse ude i landdistrikterne, som har langt til en zoologisk have; vi vil derved komme til at savne noget i det danske folkelivsbillede. Jeg vil tillade mig at sige, at jeg ser egentlig ikke rigtig forskellen på cirkusdyr og dyrene i zoologiske haver, der livsvarigt er berøvet deres frihed, og som vel ikke engang af den højtærede justitsminister kan benådes efter 16 års ophold bag tremmerne. Jeg kunne tænke mig, at de vilde dyr — jeg ser bort fra de særlig farlige arter — vist egentlig ville være glade for at få nogle minutters frihed om aftenen i manegen.

Når et land som England, som vi dog vistnok kan kalde et kulturland, skal vi nøjes med at sige på højde med Danmark, har indført autorisationsordningen, kunne vi også gøre det; det er den ordning, vi fra mindretallets side har foreslået, idet vi mener, det er den mest farbare vej fremad.

Jeg beklager altså, om denne lov skal betyde, at store dele af vort folk mister disse hyggelige familieforestillinger til billige

priser, og jeg anbefaler at stemme imod lovforslaget.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Det forekommer mig — jeg kan have hørt fejl — at det ærede medlem hr. Vagn Bro sagde, han i radioen havde set Cirkus Moreno; det var ualmindelig skarpt set! Jeg går ud fra, det var i fjensynet.

Det ærede medlem påberåber sig det veterinære sundhedsråd, og det kan det ærede medlem naturligvis med en vis ret gøre, idet forholdet er dette, at det veterinære sundhedsråd i denne omgang blot har fremsendt nogle indhentede udtalelser og ikke selv i og for sig har givet udtryk for en opfattelse, således som sundhedsrådet gjorde det for ganske få år siden, da det støttede et forslag om forbud på netop dette område. Derfor kniber det en lille smule for mig at tage det veterinære sundhedsråd alt for alvorligt.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro nævner, at man måske burde interessere sig for de farlige luftnumre, og jeg giver det ærede medlem ret heri. Jeg var for ganske nylig i cirkus og så et sådant nummer; jeg bryder mig ikke meget om disse numre, hvor der ikke er noget sikkerhedsnet, og hvorunder man faktisk føler sig, synes jeg — men det er individuelt — en smule uhyggelig til mode.

Må jeg sige til det ærede medlem, at den i mindretallets udtalelse i tillægsbetænkningen anførte argumentation ikke er rigtig. Der står nemlig her, at mindretallet finder det inkonsekvent, at dressur af de hjemlige husdyr tillades, medens dressur af de vilde dyr, der i mange lande er husdyr, forbydes. Det er ikke rigtigt. Et omhyggeligt studium af lovforslaget vil belære det ærede medlem om, at såvel vilde som tamme dyr må dresseres, men der står udtrykkelig, at dyr ikke må dresseres, såfremt dyret herved påføres skade eller alvorlig smerte. Det er anvendelse i cirkus, varieteer og lignende virksomheder, der er forbudt, for så vidt angår vilde dyr; det er ikke dressur, men

[Justitsministeren.]

jeg erkender, at det sådan set er et mindre spørgsmål.

Det ærede medlem pegede på, at det er inkonsekvent, at man må fremvise dresserede heste, men ikke dresserede vilde dyr, og det ærede medlem fandt det urimeligt, at man opretholdt en ordning, hvorefter dyr kunne være livsvarigt indespærret i en zoologisk have. Jeg forstår meget vel, at det ærede medlem vil nævne dette, men jeg forstår også, at det ærede medlem ikke vil drage den konklusion deraf at foreslå begge dele forbudt — det vil det ærede medlem jo ikke. Jeg kan ikke være enig med det ærede medlem, når han siger, at den frihed, dyr oplever i manegen, skulle være så værdifuld, at de ville foretrække dette for et ophold i en zoologisk have. Jeg giver mig ikke ud for at kunne se på et dyr, der optræder i cirkus, hvor meget eller hvor lidt dyret nyder det; jeg har ikke indtryk af, at det er en udpræget nydelse.

Det ærede medlem henviser til den engelske ordning, om hvis indførelse mindretallet ved anden behandling havde stillet ændringsforslag. Jeg vil gerne gentage, hvad jeg har sagt om dette. Jeg mener ikke, at dette forslag løser noget problem, for i det øjeblik, betingelserne i denne bestemmelse var opfyldt, kunne enhver, der ikke var dømt for dyrplageri, fremvise dyr, og dermed var vi i realiteten på samme stude, som vi var forinden dette forslags vedtagelse.

Jeg tror, der er en meget stærk stemning i befolkningen for at vedtage det foreliggende lovforslag og gennemføre forbuddet, og måske har de allerseneneste begivenheder netop i Cirkus Moreno understreget dette.

Vagn Bro: Jeg har ikke indtryk af, at den højtærede minister egentlig førte særlig stærke saglige argumenter frem mod det, jeg havde bemærket. Det kan jo ikke nytte; det veterinære sundhedsråd har ikke støttet hovedsynspunktet i regeringens lovforslag. Den højtærede minister hævder, at det gjorde det tidligere, men der er da noget, der hedder, at vi alle sammen må kunne komme til sandheds erkendelse, det gælder også for videnskabsmænd. Den højtærede justitsminister har jo erkendt, at det veterinære sundhedsråd ikke påstår,

at dressur, når den sker under forsvarlige former, er dyrplageri.

Jeg kan henholde mig til mine tidligere bemærkninger og beklager meget denne lov, for jeg synes, det er ganske unødvendigt, at vi borttager for jævne folk i Danmark en, jeg tør næsten sige historisk folkeforlystelse — og jeg gentager — til billige priser. Ja, jeg forstår, at den højtærede finansminister ikke er rigtig glad for begrebet billige priser, men det er der nogle i det høje ting der er, og derfor anbefaler jeg at stemme imod lovforslaget.

Aksel Larsen: Jeg er en lille smule forbavset og ville helst tro, at jeg har hørt fejl, men da det ærede medlem hr. Vagn Bro nu to gange fra talerstolen har sagt nogenlunde det samme, må jeg gå ud fra, at jeg har opfattet ham rigtigt. Det ærede medlem er altså modstander af det foreliggende lovforslag, og han vil have, at man fortsat skal kunne fremvise vilde dyr under dressur i cirkus med den motivering, at det er en gammel folkeforlystelse, og den skal man ikke tage fra det danske folk. Der kan man altså se, hvorledes folk kan skifte anskuelse! Det er kun nogle få år siden, vi i tinget drøftede helt eller delvis forbud mod en anden gammel dansk folkeforlystelse, nemlig nytårsskyderiet, som det ærede medlem hr. Vagn Bro ville til livs af hensyn til hundene, der fór forvildede rundt. Jeg forstår altså, at det ærede medlem hr. Vagn Bro vil være mere skånsom over for hundene end over for de løver, tigre og andre vilde dyr, som man indtil nu har kunnet tillade sig at lade bl. a. springe gennem brændende tøndebånd o. lign. i cirkusmanegerne. Jeg synes, at dette i hvert fald bør komme ind i denne debat.

Mit parti stemmer for lovforslaget og er ganske enig med den højtærede justitsminister i denne sag.

(Kort bemærkning).

Vagn Bro: Til det ærede medlem hr. Aksel Larsen skal jeg kun bemærke, at det af ham nævnte forslag om nytårsskyderiet intet som helst har med det foreliggende forslag at gøre. For det første drejede det sig i sandhed ikke om dresserede hunde,

[Vagn Bro.]

men netop om stakkels udresserede hunde, og for det andet blev forslaget fremsat i den hensigt, at befolkningen skulle få en vis fred på denne aften. Jeg må sige, at jeg har egentlig altid anset det ærede medlem hr. Aksel Larsen for at være i besiddelse af en vis konsekvens. Den bristede noget for nogen tid siden, og nu er den altså bristet i dag igen.

Aksel Larsen: Vi kan selvfølgelig diskutere, hvad der skal forstås ved dresserede dyr. Jeg er imidlertid af den opfattelse, at enhver hund, som befinder sig i privat eje, er mere eller mindre dresseret og afrettet. Jeg ved også, hvad der står i hundelov og politivedtægt o. s. v., nemlig at hunde, som ikke er under absolut kontrol af deres ejere eller andre, slet ikke må gå løse, men skal føres i bånd, hvis de kommer ud, og de må altså ikke fare forvildede rundt.

Jeg tror nok, man må betegne almindelige hunde — som folk har dem — som mere eller mindre dresserede, og derfor forstår jeg slet ikke, at det ærede medlem hr. Vagn Bro nu vil klare sig ved at sige, dels at nytårsfyrværkeriloven ikke har noget med det her at gøre — det ved vi jo godt alle sammen — dels at hunde er nogle vilde, udresserede dyr, men at løver, elefanter og tigre i cirkus er dresserede dyr. Når det ærede medlem på den måde vil forsøge at bortforklare sin inkonsekvens, er det nok at konstatere dette.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Vagn Bro, at hvis jeg delte det ærede medlems opfattelse, at dette forbud mod fremvisning af vilde dyr vil være ødelæggende for cirkus, så ville det være et argument for mig af betydning. Men jeg tror ikke, det er rigtigt. Det ærede medlem ved jo, at vor største cirkus, Cirkus Schumann, igennem adskillige sæsoner har kunnet køre uden fremvisning af vilde dyr, og jeg vil tro, at den billige folkeforlystelse også fremover kan eksistere, selv om de vilde dyr ikke er med.

(Kort bemærkning).

Vagn Bro: Jeg skal ganske forbigå det ærede medlem hr. Aksel Larsen, for hans inkonsekvens vokser. Sagen er jo, at disse

hunde er ofte følgesvende for ældre damer og herrer, og derfor må de efter politivedtægten i høj grad færdes på gaden.

Jeg skal til den højtærede justitsminister sige, at egentlig glædede den sidste udtalelse af ministeren mig. Det er jo nemlig noget, vi kan få at se. Jeg beder om, at det høje ting vil erindre, at for ganske få år siden havde vi 12 omrejsende cirkus, i dag har vi 3 og Cirkus Schumann. Jeg finder, det er meget beklageligt. Jeg kan forsikre det høje ting om, at der findes mennesker i det danske folk, som ikke har råd til at komme til de meget store forlystelser, og derfor håber jeg — hvis det nu viser sig, at det kommer til at knibe for de tilbageblevne cirkus — dels at den højtærede justitsminister vil benytte sin dispensationsadgang, dels at den højtærede finansminister, når nu embedsmandsudvalget har undersøgt afgifterne, vil vise sig kulant over for de tilbageblevne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 87 stemmer mod 52; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udvidelse og ombygning af institutionerne ved forsorgscentret for Sønderjylland.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3799, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1033).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Gorssen: Der var ved første behandling bred enighed om gennemførelsen af forslag til lov om udvidelse og ombygning af institutionerne ved forsorgscentret i Sønderjyl-